

Nietjärven taistelu

U-asema oli keskeneräinen kenttälinoitettu puolustusasema, jossa oli muutama vahva tuliasema, noin 25 katettua korsua, 12 betonirakenteista bunkkeria, juoksuhautoja ja koko aseman pituinen ja yhtenäinen piikkilankaeste. Kaikkiin panssariuriin oli tehty vahvahkot panssariesteet ja miinoitukset. Nietjärven kohdalla puolustusasema koostui kolmesta erillisestä linjasta, joista viimeinen, kapealla hiekkaharjulla sijaitseva oli selvästi vahvin.

Aseman miehittivät 8., 5. ja 7. divisioonan joukot ja reservinä oli 15. prikaati. U-aseman miehitys saatiin pääosin suoritettua 10. heinäkuuta mennessä. Vetäytyvien joukkojen mukana saapui 120 tykkiä ja 40 kranaatinheitintä 6.-9. heinäkuuta. Nietjärven alueen miehitti 5. divisioonan jalkaväkirykmentti 44 komentajanaan everstiluutnantti Ilmari Rytönen sekä Jalkaväkirykmentti 2 komentajanaan eversti Heikki Saure.

Neuvostojoukot saapuivat Nietjärven asemien eteen varhain aamulla 10. heinäkuuta ja yrittivät murtaa sen suoraan liikkeestä. Hyökkäys torjuttiin kenttätykistön tulella, jolloin viisi tankkia tuhoutui. Ensimmäinen hyökkäys Nietjärvellä oli torjuttu, mikä nostatti puolustajien taistelutahtoa.

Seuraavana päivänä neuvostojoukot aloittivat hyökkäyksen tykistön ja lentokoneiden tukemana Nietjärven molemmin puolin. Hyökkääjän onnistui tunkeutua ensimmäiseen asemaan, josta se lyötiin vastahyökkäyksellä osittain takaisin. Kolmen tunnin ajan neuvostoliittolaisten hyökkäykset ja suomalaisten vastahyökkäykset seurasivat toisiaan, kunnes suomalaisten oli peräännyttävä keskimmaiselle niin kutsutulle Maksimoff-linjalle. Suomalaiset yrittivät kahden tunnin kuluttua tuloksetonta tykistön tukemaa laajaa vastaiskua.

Neuvostojoukot täydensivät joukkojaan ja kalustoaan kahden päivän ajan Nietjärvellä valmistautuen ratkaisevaan läpimurtoon. Saman aikaisesti suomalaiset evakuoivat haavoittuneet ja siirsivät täydennysjoukot ja -materiaalin etulinjaan.

Puna-armeija aloitti 15. heinäkuuta klo 08.03 tykistökeskityksen, johon osallistui lähes 200 tykkiä ja useita Katjutsa-raketinheittäjiä. Kello 09.00 alkoi 30 panssarivaunun ja tuhannen sotilaan eteneminen Nietjärven alueella. Suomalaisen tykistön keskitetty tuli sekä Lentolaivue 44 Bristol Blenheim-pommikoneet sekä lentolaivue 44:n koneet Junkers JU88 koneet pysäyttivät hyökkäyksen muualla paitsi Maksimoff-linjalla. Maksimoff-linjan murruttua suomalaiset perääntyivät viimeiselle puolustuslinjalle. Vihollinen jatkoi hyökkäystään tunnin kuluttua Maksimoff-linjan murtumisesta ja sai suomalaisten aseisiin vaarallisen noin 300 metrin levyisen murtuman. Etenemisen päättyttyä venäläiset pitivät murtumaa hallussaan vastaiskuista huolimatta.

Koska suomalaisten suora rintamahyökkäys ei onnistuisi ilman suuria tappioita päätti kenraalimajuri Kustaa Tapola vyöryttää vihollisen hallussa oleva 300 metrin pituinen juoksuhaudan osuuden sen molemmista päistä, koillisesta ja lounaasta. Tykistön tehtävänä oli estää vihollisen lisäjoukkojen tulo. Reservissä olleen 15. prikaatin I ja IV pataljoonista muodostettiin iskuosastoja, jotka varustettiin konepistoolein, kasapanoksin ja liekinheittäimin.

Kello 09.30 ampui 120 tykkiä ja 40 kranaatinheitintä tuhannen kranaatin tulivalmistelun. Tämän jälkeen hyvin varustetut osastot etenivät juoksuhaudan molemmista päistä vyöryttäen juoksuhaudaa. Neuvostojoukkojen tappiot olivat suuret ja suomalaisjoukot etenivät korvaten aina tarpeen mukaan kaatuneen joukkueen uudella. Aamulla 17. heinäkuuta vyörytyskiilojen päät kohtasivat ja pian koko murtuma-alue oli puhdistettu vihollisista.

Neuvostoliiton 114. divisioona kärsi pahan tappion Nietjärvellä, jossa se menetti 2 200 kaatunutta ja kadonnutta, sekä 4 000 haavoittunutta. Lisäksi 80:sta divisioonalle alistetusta panssarivaunusta ja rynnäkkötykistä 37 tuhottiin. Tappioiden seurauksena neuvostojoukkojen hyökkäysinto hiipui ja joukot ryhmitettiin puolustukseen. Suomalaisten tappiot olivat pienemmät: 500 kaatunutta ja kadonnutta sekä 700 haavoittunutta.